

بریکس؛ صحنه تازه دیپلماسی اشتغال ایران

سفر احمد میدری به هند، حضور ایران در اجلاس وزرای کار بریکس را به فرصتی برای طرح الگوی اشتغال، حمایت اجتماعی و همکاری اقتصادی چندجانبه تبدیل کرد

روشن برای همکاری اقتصادی امروز نیز دارد؛ روابط پایدار، هنگامی عمیق‌تر می‌شوند که بر حافظه تاریخی مشترک و اعتماد فرهنگی تکیه کنند.

روایت ایران از مقاومت

بخش دیگری از سفر میدری در حاشیه اجلاس، به دیدار با ایرانیان مقیم حیدرآباد اختصاص یافت؛ نشست که اگرچه مخاطب مستقیم آن جامعه ایرانیان خارج از کشور بود، اما در سطحی وسیع‌تر، روایت اقتصادی و اجتماعی دولت از تاب‌آوری ایران را بازتاب می‌داد. وزیر کار در این دیدار، بر اهمیت پیوندهای فرهنگی و مذهبی ایرانیان مقیم هند تأکید کرد و آنان را بخشی از سرمایه اجتماعی ایران در بیرون از مرزها خواند.

او در همین چارچوب، از «اقتصاد مقاومتی» به عنوان الگویی برای عبور از فشارهای اقتصادی یاد کرد و کوشید نشان دهد ایران در مواجهه با محاصره‌ها و محدودیت‌ها، خود را کشوری تسلیم‌ناپذیر می‌داند. فارغ از لحن سیاسی این اظهارات، آنچه در سطح سیاست اجتماعی قابل توجه است، تلاش برای پیوندزدن تاب‌آوری اقتصادی با هویت ملی، شبکه‌های اجتماعی و مشارکت ایرانیان خارج از کشور است؛ سه عنصری که در بسیاری از کشورها، بخشی از منابع نرم توسعه به حساب می‌آیند. میدری همچنین بر اهمیت راهبردی خلیج فارس و تنگه هرمز در سال‌های آینده تأکید کرد و گفت ایران خواهان احترام متقابل و تأمین امنیت منطقه توسط کشورهای منطقه است. اگر این سخنان را در بستر اقتصاد کار و رفاه بخوانیم، پیام ضمنی آن روشن است: ثبات منطقه‌ای و امنیت مسیرهای انرژی، پیش شرط رشد اشتغال، پایداری بودجه‌های رفاهی و دوام برنامه‌های توسعه‌ای در سراسر منطقه است.

جمع‌بندی این سفر، بیش از آنکه در مواضع خطابی خلاصه شود، در تلاش برای تثبیت یک نقش جدید برای وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در دیپلماسی چندجانبه معنا می‌یابد. حضور در بریکس، برای تهران صرفاً شرکت در یک اجلاس تخصصی نبود؛ بلکه تلاشی بود برای آنکه سیاست اشتغال، حمایت اجتماعی و همکاری‌های نهادی، به بخشی از زبان تازه ایران در مناسبات اقتصادی بین‌المللی تبدیل شود. اگر این مسیر با توافقات فنی، همکاری‌های آموزشی، تبادل تجربه در تأمین اجتماعی و پروژه‌های مشترک با اعضای بریکس همراه شود، سفر هند را می‌توان آغازی برای «دیپلماسی اشتغال» ایران در مقیاسی جدی‌تر دانست.

روایت ایران بر این مبنا استوار بود که اشتغال پایدار، بدون امنیت اقتصادی، پشتیبانی اجتماعی و همکاری بین‌المللی دوام‌پذیر، دستاوردی شکننده خواهد بود. حضور فعال هیأت ایرانی در نشست‌های تخصصی و گفت‌وگوهای چندجانبه نیز در همین چارچوب معنا پیدا می‌کرد: تلاشی برای عرضه تجربه‌های ملی ایران و سنجش آن در کنار الگوهای دیگر اقتصادهای نوظهور.

اهمیت این جهت‌گیری هنگامی دوچندان می‌شود که بازار کار اعضای بریکس با چالش‌هایی نظیر بیکاری جوانان، فشار بر صندوق‌های بیمه‌ای، گسترش اشتغال غیررسمی و نیاز به مهارت‌آموزی دوباره روبه‌روست؛ مسائلی که برای ایران نیز در کانون سیاست‌گذاری اجتماعی و اقتصادی قرار دارد.

دیپلماسی اشتغال با هند

مهم‌ترین دیدار دوجانبه این سفر، ملاقات میدری با «منصوخ ماندویا» وزیر کار و اشتغال هند بود؛ دیداری که در آن، دیپلماسی اشتغال با عناصر اقتصادی و فرهنگی درهم آمیخت. طرف هندی با قدردانی از حضور فعال هیأت ایرانی در کارگروه اشتغال بریکس، بر نزدیکی دیدگاه‌های دو کشور در حوزه کار و اشتغال تأکید کرد و این همسویی را زمینه‌ای برای گسترش همکاری‌های دوجانبه و بین‌المللی دانست.

اهمیت این دیدار در آن است که روابط ایران و هند، به رغم پیچیدگی‌های ژئوپلیتیک منطقه، همچنان از ظرفیت‌های کم‌نظیری در حوزه نیروی انسانی، آموزش‌های مهارتی، مهاجرت کاری، حمایت‌های اجتماعی و همکاری‌های اقتصادی برخوردار است. هنگامی که دو طرف بر «ظرفیت‌های بالای همکاری» تأکید می‌کنند، معنای عملی آن می‌تواند از تبادل تجربه در سیاست‌های اشتغال و مهارت‌آموزی تا تعریف برنامه‌های مشترک در حوزه رفاه نیروی کار و حتی گفت‌وگو درباره سازوکارهای نهادی گسترده‌تر امتداد یابد. ویژگی متمایز این دیدار، حضور پررنگ روایت فرهنگی در متن دیپلماسی اقتصادی بود. میدری در واکنش به اشاره طرف هندی به برخی نمادهای تاریخی مشترک، کوشید پیوند ایران و هند را بیشتر با شخصیت‌ها و جریان‌های فرهنگی و تجاری توضیح دهد؛ روایتی که بر نقش ایرانیان در شکوفایی مسیرهای تجاری، انتقال فرهنگ و شکل‌گیری پیوندهای ماندگار میان دو تمدن تکیه داشت. این رویکرد، افزون بر کارکرد نمادین، پیامی

احمد میدری، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، در سفری دو روزه به هند کوشید حضور ایران در دوازدهمین نشست وزرای کار و اشتغال بریکس را از سطح مشارکت تشریفاتی فراتر ببرد و آن را به صحنه‌ای برای طرح روایت ایران از اشتغال، حمایت اجتماعی و همکاری‌های نوظهور اقتصادی بدل کند. این نشست که با حضور وزیران و نمایندگان کشورهای عضو بریکس برگزار شد، بر توسعه همکاری‌های مشترک در حوزه اشتغال، بازار کار و تأمین اجتماعی متمرکز بود؛ سه حوزه‌ای که برای اقتصادهای در حال توسعه، بیش از هر زمان دیگر، به یکدیگر گره خورده‌اند.

هیأت ایرانی در حالی وارد حیدرآباد شد که دستور کار اجلاس، گفت‌وگو درباره اولویت‌های بازار کار، ارائه تجربه‌های ملی و بهره‌گیری از مطالعات موردی با مشارکت سازمان بین‌المللی کار، اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی و دفتر هماهنگ‌کننده مقیم سازمان ملل بود. همین چارچوب، به تهران امکان داد تا از یک سو بر سیاست‌های اشتغال و رفاه اجتماعی خود تأکید کند و از سوی دیگر، جایگاه بریکس را به عنوان بستری برای هماهنگی میان اقتصادهای نوظهور برجسته سازد.

میدری در این سفر، افزون بر حضور در نشست‌های رسمی، گفت‌وگوهای دوجانبه‌ای نیز با هم‌تایان خود، از جمله وزیران کار هند، روسیه و اندونزی، در دستور کار قرار داد. برنامه فشرده دیدارها، نشان می‌داد تهران تلاش دارد حضور خود در بریکس را به مسیری عملی برای تبادل تجربه، کاهش بیکاری، تقویت حمایت‌های اجتماعی و گسترش همکاری‌های نهادی تبدیل کند؛ مسیری که اگرچه در سطح وزارت کار تعریف شده، اما دامنه آن به سیاست‌گذاری اقتصادی و اجتماعی گسترده‌تر می‌رسد.

بریکس و دستور کار

کانون مواضع ایران در اجلاس وزرای کار بریکس، پیوند میان توسعه اشتغال و بازتنظیم مناسبات اقتصادی در جهان در حال توسعه بود؛ رویکردی که احمد میدری آن را در قالب ضرورت شکل‌گیری همکاری‌های مؤثر برای کاهش نابرابری، گسترش بازار کار و تقویت نظام‌های حمایت اجتماعی صورت‌بندی کرد. در این میان، پیشنهاد «نظم برابر اقتصادی» مهم‌ترین محور این حضور به شمار می‌رفت؛ ایده‌ای که بر ظرفیت کشورهای عضو بریکس برای ایفای نقشی مستقل‌تر در طراحی ترتیبات تازه اقتصادی و اجتماعی تکیه داشت.

تأمین اجتماعی؛ ستون رفاه عمومی

وزیر میراث فرهنگی در دیدار با مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی، این نهاد را از پایه‌های ثبات اجتماعی کشور توصیف کرد؛ نه‌شنستی که در آن، حمایت از شاغلان گردشگری و پایداری منابع بیمه‌ای در کانون توجه قرار گرفت

حمایت‌های دولت از سازمان، تأکید کرد که در مقایسه با دوره‌های گذشته، رویکرد حمایتی دولت چهاردهم نسبت به تأمین اجتماعی بی‌سابقه بوده است. او یکی از مصادیق این حمایت را تصویب ۲۷۷ هزار میلیارد تومان در بودجه سال جاری برای پرداخت مطالبات سازمان از دولت عنوان کرد؛ رقمی که اگر به‌طور کامل و منظم تخصیص یابد، می‌تواند در تقویت توان ایفای تعهدات سازمان نقشی تعیین‌کننده داشته باشد.

جمع‌بندی نشست نیز بر استمرار تعاملات و هماهنگی‌های مشترک برای رفع مسائل فعالان حوزه‌های میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی متمرکز بود؛ تعاملی که قرار است به تقویت حمایت‌های بیمه‌ای و اقتصادی از این بخش‌ها بینجامد. پیام اصلی این دیدار روشن بود: تأمین اجتماعی، تنها یک صندوق بیمه‌گر نیست، بلکه نهادی است که توازن میان رفاه عمومی، امنیت شغلی و ثبات اجتماعی را در یکی از حساس‌ترین سطوح ممکن نمایندگی می‌کند. در چنین چارچوبی، هر تصمیم درباره منابع، تعهدات و حمایت‌های آن، عملاً تصمیمی درباره کیفیت زیست اجتماعی و اقتصادی کشور است.

و برخی دیگر از منابع پیش‌بینی شده است. او افزود: برای تعادل بخشی به منابع و مصارف، سازوکارهایی تدوین شده که بخشی از آنها در سطح داخلی سازمان قابل تحقق بوده و بخشی دیگر نیازمند پشتیبانی قانونی دولت و مجلس است.

مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی اعلام کرد ۳۲ برنامه برای افزایش منابع و کنترل و مدیریت مصارف تدوین و پیگیری شده است؛ ۲۰ برنامه در چارچوب تصمیم‌سازی‌های داخلی محقق شده و ۱۲ برنامه دیگر به مصوبات قانونی نیاز دارد. به گفته او، تحقق این بسته سیاستی می‌تواند بدون تحمیل هزینه اجتماعی و با تقویت سرمایه اجتماعی، شرایطی را باثبات‌تر برای آینده سازمان فراهم کند. این بخش از سخنان سالاری، اهمیت موضوع پایداری مالی تأمین اجتماعی را برجسته می‌کند؛ پایداری‌ای که تنها به معنای تراز حساب‌ها نیست، بلکه مستقیماً با امنیت روانی و معیشتی میلیون‌ها خانواده پیوند دارد. هر اختلال در پرداخت مستمری، خدمات درمانی یا تعهدات بیمه‌ای، می‌تواند پیامدهایی فراتر از حوزه اداری داشته باشد و به حوزه اعتماد عمومی و ثبات اجتماعی سرایت کند. سالاری همچنین با اشاره به

آسیب‌پذیری‌ها. دو طرف در این دیدار بر لزوم حفظ اشتغال، پشتیبانی از سرمایه‌گذاری و تقویت امنیت شغلی و اجتماعی شاغلان این بخش‌ها تأکید کردند. اهمیت این تأکید، زمانی بیشتر آشکار می‌شود که گردشگری و صنایع دستی، در جلسه‌ای با فرهنگی تلقی نشوند، بلکه به عنوان بخش‌هایی مولد در اقتصاد ملی دیده شوند؛ بخش‌هایی که حیات آنها به ثبات فضای کسب‌وکار، تداوم پوشش بیمه‌ای و امکان عبور از دوره‌های رکود وابسته است. در همین چارچوب، طرفین بر بهره‌گیری از ظرفیت‌های قانونی و طراحی سازوکارهای مؤثر برای کاهش فشار بر فعالان این حوزه‌ها تأکید کردند.

وزیر میراث فرهنگی همچنین از تلاش‌های سازمان تأمین اجتماعی در ایفای تعهدات گسترده خود قدردانی کرد و گفت این رویکرد حمایتی، تنها به سطح سازمان محدود نیست و در دولت نیز با جدیت دنبال می‌شود. او با اشاره به حمایت رئیس‌جمهور از جامعه بزرگ تحت پوشش تأمین اجتماعی، بر استمرار این نگاه در سیاست‌گذاری‌های عمومی تأکید کرد. در سطح اجرایی، چنین اظهاراتی حامل این معناست که دولت می‌کوشد میان الزامات مالی سازمان و ضرورت‌های اجتماعی تعادل برقرار کند؛ تعادلی که بدون آن، هم‌پایداری نهادی تأمین اجتماعی آسیب می‌بیند و هم بخش‌هایی از اقتصاد اشتغال‌محور، از جمله گردشگری، با فشار بیشتری روبه‌رو می‌شوند.

معادله منابع و تعهدات

مصطفی سالاری، مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی، در این نشست تصویری از ابعاد گسترده مسئولیت‌های مالی و اجتماعی سازمان ارائه کرد؛ تصویری که نشان می‌دهد تأمین اجتماعی هم‌زمان با چند جبهه تعهدی روبه‌روست. به گفته او، پرداخت حقوق مستمری به ۵ میلیون و ۲۰۰ هزار نفر بازنشسته و مستمری‌بگیر، تأمین هزینه‌های درمانی ۴۷ میلیون نفر و ایفای سایر تعهدات نظیر بیمه بیکاری، بخشی از بار مالی مستمر این سازمان را تشکیل می‌دهد. سالاری توضیح داد که مهم‌ترین منابع سازمان برای انجام این تعهدات، وصول حق بیمه، تأدیه دیون دولت

هفته تأمین اجتماعی امسال با نه‌شنستی همراه شد که فراتر از یک دیدار تشریفاتی، حامل پیامی روشن درباره جایگاه بیمه اجتماعی در ساختار رفاهی کشور بود. سیدرضا صالحی امیری، وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، در جلسه‌ای با مصطفی سالاری، مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی، این سازمان را یکی از ارکان مهم نظام رفاه و ثبات اجتماعی دانست و بر ضرورت تقویت توانمندی‌های آن، آینده‌نگری در برنامه‌ریزی و استمرار حمایت از بیمه‌شدگان، کارفرمایان و بازنشستگان تأکید کرد. این دیدار در شرایطی برگزار شد که فشارهای اقتصادی بر بخشی از کسب‌وکارها، به‌ویژه در حوزه گردشگری، همچنان ادامه دارد و فعالان این بخش بیش از هر زمان دیگری به سازوکارهای حمایتی، بیمه‌ای و پشتیبانی نهادی نیاز دارند. همین بستر، نشست مشترک وزیر میراث فرهنگی و مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی را به صحنه‌ای برای طرح پیوند میان سیاست رفاهی، حفظ اشتغال و حمایت از سرمایه‌گذاری تبدیل کرد. صالحی امیری در این جلسه با اشاره به اهمیت مأموریت‌های سازمان تأمین اجتماعی، تصریح کرد که تقویت این نهاد نه فقط یک ضرورت اداری، بلکه پیش‌شرطی برای حفظ آرامش اجتماعی و صیانت از امنیت معیشتی میلیون‌ها نفر است. او همچنین با اشاره به ظرفیت‌های مدیریتی موجود در دوره کنونی، اظهار داشت که با حضور مصطفی سالاری و تیم مدیریتی سازمان، زمینه برای شکل‌گیری تحول در تأمین اجتماعی فراهم شده و منافع این تحول در نهایت به جامعه تحت پوشش و عموم مردم خواهد رسید.

پیوند رفاه و اشتغال

محور مهم دیگر این نشست، توسعه همکاری‌های مشترک برای حمایت از فعالان حوزه‌های میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی بود؛ سه حوزه‌ای که سهمی مهم در اشتغال‌زایی، درآمدزایی محلی و حفظ سرمایه‌های فرهنگی کشور دارند، اما هم‌زمان در برابر نوسانات اقتصادی و کاهش تقاضا

N E W S

پایداری سازمانی با اتکاب به کارکنان

مصطفی سالاری در گفت‌وگوی برخط با کارکنان بیمه و درمان تأمین اجتماعی در سراسر کشور، کوشید یک پیام مدیریتی را با صراحت صورت‌بندی کند؛ پایداری خدمت به ذی‌نفعان، بدون رسیدگی هم‌زمان به مطالبات نیروی انسانی ممکن نیست. مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی با تأکید بر اینکه پیگیری و دغدغه‌های معیشتی، شغلی، صنفی و پرسنلی کارکنان، هیچ تعارضی با پاسخگویی به مطالبات بازنشستگان و بیمه‌شدگان ندارد، گفت: هر اندازه سازمان در مقام کارفرما وظایف خود را دقیق‌تر و مسئولانه‌تر انجام دهد، کیفیت خدمت‌رسانی به جامعه تحت پوشش نیز ارتقا خواهد یافت؛ زیرا کارمندی که از آرامش خاطر بیشتری برخوردار باشد، در ارائه خدمت نیز کارآمدتر و باانگیزه‌تر ظاهر می‌شود. این سخنان در جریان دو نشست ویناری طی دو روز و هم‌زمان با هفته تأمین اجتماعی مطرح شد؛ نشست‌هایی که در آنها سالاری، هم به تبیین شرایط سازمان پرداخت و هم کوشید باب گفت‌وگوی مستقیم با بدنه اجرایی و درمانی را گشوده نگه دارد. او با یادآوری مسئولیت‌های قانونی سازمان در قبال بازنشستگان، مستمری‌بگیران و بیمه‌شدگان، تصریح کرد تأمین اجتماعی هم‌زمان در برابر کارکنان شاغل و بازنشسته خود نیز مسئول است و جمع میان این دو مسئولیت، نه‌تنها ممکن، بلکه برای حفظ تعادل نهادی ضروری است. اهمیت این گزاره در آنجاست که سازمان تأمین اجتماعی، به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین نهادهای بیمه‌گر و رفاهی کشور، در عمل با شبکه‌ای پیچیده از تعهدات مالی، خدمات درمانی، انتظارات اجتماعی و الزامات اداری روبه‌روست و هر اختلال در یکی از این اجزاء، به سرعت بر کل منظومه اثر می‌گذارد. سالاری در بخش دیگری از سخنان خود، بر ضرورت تبدیل این گفت‌وگوهای مقطعی به سازوکاری منظم برای طرح مسئله، انتقال دغدغه‌ها و پاسخگویی تأکید کرد. به گفته او، تجربه سفرهای استانی و بازدیدهای میدانی نشان داده شنیدن بی‌واسطه مسائل کارکنان، نه فقط در شناخت بهتر مشکلات، بلکه در تصمیم‌سازی واقع‌بینانه نیز اثرگذار است. بر همین مبنا، مدیران استانی در ادارات کل، مدیریت‌های درمانی، شعب و مراکز درمانی موظفند نشست‌های مستمر هم‌اندیشی با کارکنان برگزار کنند، پرسش‌ها و انتقادها را بشنوند، پاسخ‌گو باشند و در موارد لازم، موضوعات را برای پیگیری به ستاد سازمان منتقل کنند. چنین رویکردی، اگر از سطح توصیه فراتر رود، می‌تواند به بازسازی رابطه مدیریت و بدنه کارشناسی در یکی از حساس‌ترین نهادهای رفاه اجتماعی کشور کمک کند. بخش مهمی از سخنان مدیرعامل، به مرور یک‌سال دشوار گذشته اختصاص داشت؛ دوره‌ای که به گفته او، کشور و به تبع آن سازمان تأمین اجتماعی، از شرایط خاص و آسیب‌های ناشی از تحولات اخیر بی‌نصیب نماندند. با این حال، سالاری تصریح کرد که با وجود ناترازی‌های موجود، هیچ خدمتی در سازمان متوقف نشد و تداوم ارائه خدمات به جامعه تحت پوشش حفظ شد. این ارزیابی، بیش از آنکه یک تعبیر تشریفاتی در ستایش کارکنان باشد، تصویری از وزن واقعی نیروی انسانی در پایداری خدمات عمومی ارائه می‌دهد.